

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๖ /พท๖๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายละเอียดโครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉินมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งหน่วยธุรกิจ (Business Unit : BU) เพื่อรับผิดชอบภารกิจการด้านการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบโดยเฉพาะแยกออกมาจากโครงสร้างการดำเนินงานตามปกติของธนาคาร โดยมีหน้าที่หลักในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนรายย่อยที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อที่ผ่อนปรนกว่าหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อปกติของธนาคาร รวมทั้งทำหน้าที่ให้ความรู้ทางการเงินและให้คำปรึกษาด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินแก่ลูกหนี้ในระบบ ตลอดจนเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในการหารายได้ของลูกหนี้ในระบบควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs Banking Agents) ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้มีรายได้น้อยอีกด้วย

ทั้งนี้ รัฐบาลไม่จำเป็นต้องตั้งงบประมาณเพื่อชดเชยให้ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. อย่างไรก็ตามก็เห็นควรกำหนดให้ผลการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบของทั้ง ๒ ธนาคาร เป็นโครงการที่ต้องแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และไม่นับรวมหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ที่เกิดจากการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. รวมทั้ง ให้นำความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจดังกล่าวบวกกลับในกำไรสุทธิเพื่อใช้ในการคำนวณโบนัสพนักงานได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. ได้จัดตั้ง BU เพื่อรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบแล้ว ตามมติคณะรัฐมนตรีตามข้อ ๑ อย่างไรก็ดี ยังมีประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์สินเชื่อของธนาคารได้ แต่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบตามนโยบายของรัฐบาล ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. จึงได้เสนอโครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน สำหรับให้บริการทางการเงินแก่กลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงดังกล่าว เพื่อนำไปใช้จ่ายฉุกเฉินหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในครัวเรือน และโดยที่โครงการดังกล่าวต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อชดเชยความเสียหายจากการดำเนินโครงการจากภาครัฐ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓. สารสำคัญ

โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๓.๑ วัตถุประสงค์ : ให้สินเชื่อแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรายย่อยที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนภายในครอบครัว โดยต้องไม่เป็นการ Refinance หนี้ในระบบ
- ๓.๒ วงเงินสินเชื่อรวม : ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นวงเงินสินเชื่อธนาคารออมสิน ไม่เกิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท และ ธ.ก.ส. ไม่เกิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท
- ๓.๓ วงเงินให้สินเชื่อต่อราย : ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อราย
- ๓.๔ กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพ และ/หรือเกษตรกรที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉิน
- ๓.๕ ระยะเวลาการยื่นขอสินเชื่อ : ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินโครงการ
- ๓.๖ ระยะเวลาการให้กู้ยืม : ไม่เกิน ๕ ปี
- ๓.๗ อัตราดอกเบี้ย : อัตราดอกเบี้ยคงที่ (Flat Rate) ไม่เกินร้อยละ ๐.๘๕ ต่อเดือน
- ๓.๘ หลักประกัน : บุคคลค้ำประกันอย่างน้อย ๑ คน และ/หรือมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- ๓.๙ หลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ : พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้จากรายได้ และค่าใช้จ่ายรวมของบุคคลในครอบครัวเป็นหลัก โดยสามารถตรวจสอบประวัติการชำระหนี้จากเครดิตบูโรได้ แต่จะไม่นำมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาสินเชื่อ

๓.๑๐ เงื่อนไขการชดเชยของรัฐบาล : เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นการให้สินเชื่อแก่กลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้สูง ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์สินเชื่อใด ๆ ของธนาคารได้ แต่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉิน จึงขอรับการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาลสำหรับ NPL ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของสินเชื่ออนุมัติ โดยธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. จะร่วมรับผิดชอบ NPL ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ระดับ NPL	รัฐบาลชดเชย (ร้อยละ)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	Coverage Ratio (ร้อยละ)
NPL ไม่เกินร้อยละ ๒๕	๑๐๐	๒,๕๐๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๔๐
NPL มากกว่าร้อยละ ๒๕ แต่ไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕	๗๐	๘๗๕	
NPL มากกว่าร้อยละ ๓๗.๕ แต่ไม่เกินร้อยละ ๕๐	๕๐	๖๒๕	
รวม		๔,๐๐๐	

๓.๑๑ วงเงินงบประมาณที่รัฐบาลชดเชยสูงสุด : ไม่เกิน ๔,๐๐๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นวงเงินชดเชยให้กับธนาคารออมสินไม่เกิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท และ ธ.ก.ส. ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท และมีเงื่อนไขในการจ่ายงบประมาณชดเชย ดังนี้

ปีที่	จ่ายชดเชย NPL ที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกิน		จำนวนเงินที่ชดเชย	
	ร้อยละต่อปี (ของสินเชื่อนุมัติ)	ร้อยละสะสมต่อปี (ของสินเชื่อนุมัติ)	ต่อปี (ล้านบาท)	สะสมต่อปี (ล้านบาท)
๑	ไม่มีการจ่ายชดเชยในปีแรก เนื่องจากเป็นปีที่เริ่มปล่อยสินเชื่อ			
๒	๕	๕	๕๐๐	๕๐๐
๓	๕	๑๐	๕๐๐	๑,๐๐๐
๔	๑๐	๒๐	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐
๕	๑๐	๓๐	๑,๐๐๐	๓,๐๐๐
๖	๑๐	๔๐	๑,๐๐๐	๔,๐๐๐
รวม	๔๐	๔๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐

ทั้งนี้ ให้ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. ทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณเป็นรายปีตามความเหมาะสมและความจำเป็นต่อไป

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉินจะช่วยให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินฉุกเฉิน โดยไม่ต้องไปใช้บริการสินเชื่อในระบบ ซึ่งจะช่วยลดปัญหานี้นอกระบบที่มีภาระดอกเบี้ยอยู่ในระดับที่สูง และในบางกรณีที่มีการติดตามทวงถามหนี้ที่ใช้ความรุนแรง ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมา โดยโครงการดังกล่าวจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการให้ดีขึ้นประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ราย

๕. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉินตามข้อ ๓ และอนุมัติวงเงินงบประมาณที่ใช้ในโครงการดังกล่าวเป็นวงเงินงบประมาณสูงสุดไม่เกิน ๔,๐๐๐ ล้านบาท โดยมอบหมายให้ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. ทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณเป็นรายปีตามความเหมาะสมและความจำเป็นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเสนอตามข้อ ๕

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๔๐๒๐ ต่อ ๓๒๕๔
โทรสาร ๐ ๒๒๑๘ ๗๗๗๔